

Finelc Newsletter 9

FINELC
Suomen yliopistojen kielikeskusten verkosto
The Network of Finnish University Language Centres

Jouluntuoksuinen tervehdys kaikille kielikeskuslaisille!

FINELCin uunituore uutiskirje tarjoaa joulupöytään kelpo kattauksen kuulumisia verkostomme jäseniltä. Nämä kuulumiset ovat tavalliseen tapaan erinomainen osoitus siitä toimintojen kirjosta, jota kielikeskuslaisten arjessa nähdään. Tässäpä siis vinkki uutiskirjeen sulatteluun: erityisen maistuvan kuulumisen kirjoittajilta voisi pyytää reseptin oman kokkaamisen tueksi ensi vuodelle!

Kuluneen vuoden aikana verkostomme voima on näkynyt lukemattomina kohtaamisina eri puolella Suomea. Säännöllisesti jo kahden vuosikymmenen ajan järjestetyt kielikeskuspäivät kokosivat yhteen koko kielikeskus kentän, yhteinen hankeponnistuksemme 2digi tuotti mainioiden tuotostensa lisäksi osallistujilta toiveita prosessin jatkamisesta, DigijouJou saavutti kunnianhimoiset tavoitteensa intensiivisen kolmivuotisrupeaman päätteeksi ja KiVAKO jatkaa lippulaivana korkeakoulujen kielenopetuksen kehittämistä. Erityisen ilahtunut olen kuitenkin kaikista niistä pienistä ja suurista yksittäisistä kohtaamisista, joissa pääsimme taas yhdessä luomaan uutta, kehittämään tekemistämme ja ajatteluamme sekä yksinkertaisesti voimaantumaan.

Tuleva vuosi antaa meille mahdollisuuden jatkaa kaikenlaisten kohtaamisten merkeissä. Vuoden tarjonnasta voisi nostaa vaikkapa eurooppalaisen verkostomme CercleSin konferenssin, joka järjestetään 10.–12. syyskuuta 2020 Tšekin Brnossa. Ilmoittautuminen tapahtumaan on parhaillaan käynnissä, ja mahdollisen esityksen valmisteluunkin on hyvin aikaa. Suomi on yleensä CercleSin tapahtumissa erittäin hyvin edustettuna – pidetäänpäs siis perinteistä kiinni.

Rauhallista joulua,

Ville

Puheenjohtaja, FINELC

Monikielinen ja kulttuurienvälinen osaaminen kansainvälistymisen ydinkompetenssina

Kansainvälistyminen on käsite, jota käytetään laajasti niin erilaisissa valtion linjauksissa, organisaatioiden strategisissa papereissa kuin yksittäisten henkilöiden osaamista kuvattaessa. Käsitteen merkitykset eri konteksteissa vaihtelevat kuitenkin paljon.

Eri organisaatioiden viestintämateriaaleissa ja strategiapapereissa käsitettä 'kansainvälinen' tai 'kansainvälistyminen' käytetään usein kuvaamaan muutosprosessia, joka on seurausta henkilöiden liikkumisesta eri paikasta tai maasta toiseen ja liikkuvuuden seurauksena tapahtuneesta osaamisen kehittymisestä (esim. Knight & Schoole 2013). Kansainvälistymisellä voidaan arkisemmassa kielessä sä viitata myös elinympäristön diversiteetin kasvuun, jolloin tarkastelun kohteena on usein erilaisuuteen liittyvät arvot ja asenteet.

Eri näkökulmat osoittavat aiheen olevan yhteiskunnallisesti relevantti ja ajankohtainen. Tästä syystä myös yliopistot ovat ottaneet sen osaksi strategioitaan. Suomen korkeakoulutuksen tasolla aihetta tarkasteltiin elokuussa 2019 opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulu- ja tiedepolitiikan sekä lukiokoulutuksen osaston järjestämässä Kansainvälisyysosaamista kaikille -seminaarissa Helsingissä. Seminaarin aiheena oli tuore kotikansainvälistymistä Suomen korkeakouluissa tarkastellut selvitys (Weimer, Hoffman & Silvonen 2019).

Seminaarissa kävi ilmi, että korkeakoulujen henkilökunnalle käsite kansainvälistyminen on tuttu termi nimenomaan strategisen ta-

son keskusteluista. Korkeakoulutuksen kansainvälistymistä voidaan tarkastella usealla eri tasolla. Valitettavan usein kansainvälistyminen näyttäisi edelleen liittyvän vain opiskelijoiden vaihtojaksojen tai Suomessa opiskelevien ulkomaalaisten opiskelijoiden määrään. Kyse on kuitenkin usein paljon laajemmasta ilmiöstä kuin edellä mainituista näkökulmista tai esimerkiksi kansainvälisten opiskelija- ja henkilökuntamäärien kasvattamisesta (ks. myös Dervin 2015). Seminaarissa nousikin vahvasti esiin kysymys siitä, millaista osaamista tarvitaan, kun kansainväliset, kulttuurienväliset näkökulmat integroidaan monipuolisesti koulutuksen tavoitteisiin ja toimintaan (Knight 2008) tai kun kansainvälisyys näkyy omassa naapurustossa erilaisina kielirepertuaareina, käytänteinä ja arvoina.

Jyväskylän yliopistossa on tavoitteena oppia näkemään kansainvälistyminen laajemmin ja erityisesti opiskelijan osaamisen näkökulmasta. Kansainvälistyminen ei tapahdu itsestään, vaan sen tukemiseen tarvitaan osaamista ja resursseja. Monikielisen akateemisen viestinnän keskuksen Movin johtosäännön mukainen tehtävä on tutkintoihin sisältyvien viestintä- ja kieliopintojen toteuttaminen, yliopiston kielipolitiikan jalkauttaminen sekä kansainvälistymisen tukeminen. Movin tarjoamat opinnot vahvistavat opiskelijoiden viestintä- ja kielitaitoja niin, että he kykenevät toimimaan oman alansa asiantuntijoina kansainvälisissä, monikulttuurisissa ja monikielisissä ympäristöissä. Movin opetuksen kehittämishankkeessa vuon-

na 2017 loimme laajan katsauksen siihen, mitä monikielinen ja kulttuurienvälinen osaaminen voisivat olla opiskelijan näkökulmasta. Tiedon

pohjalta kehitimme yhdessä opiskelijoiden kanssa oppimista tukevan arviointimallin. Mallissa on pyritty huomioimaan osaamisen tilanteisuus ja kontekstisidonnaisuus. Lisäksi mallissa painottuu kulttuurien muuttuva ja dynaaminen luonne.

Samaa teemaa olemme jatkaneet edelleen vuonna 2019 alkaneessa opetuksen kehittämishankkeessa (Monikielinen ja -kulttuurinen osaaminen kansainvälistymisen ydinkompetenssina – yhteisöllinen ja osallisuutta edistävä pedagogiikka), jossa kehitämme opiskelijoille kansainvälistymissuunnitelmaa, joka tullaan toteuttamaan yhteistyössä laitosten ja yliopiston

kansainvälisten palveluiden kanssa. Näin kansainvälistyminen tulee luontevaksi osaksi jokaisen opiskelijan osaamista ja tutkintoa, riippumatta siitä, lähteekö opiskelija vaihtoon tai harjoitteluun ulkomaille vai kansainvälistyykö hän kotiyliopistossa.

Lähteet:

- Dervin, F. 2015. Country 'hyper-branding' and the internationalization of Higher Education: Is the (r)evolution of interculturality coming? Online at: <https://blogs.helsinki.fi/dervin/files/2015/03/Internationalization-in-an-era-of-hyper.pdf>
- Knight, J. 2008. Higher Education in Turmoil: The Changing World of Internationalization. Global Perspectives on Higher Education, Vol. 13. Rotterdam: Sense Publishers.
- Knight, J. & Schoole, C. (Eds.) 2013. Internationalisation of African Higher Education. Rotterdam: Sense Publishers.
- Weimer, L., Hoffman, D. & Silvonen, A. 2019. Internationalisation at Home in Finnish Higher Education Institutions and Research Institutes. Helsinki: opetus- ja kulttuuriministeriö. Online at: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161606>

Lotta Kokkonen ja Teija Natri
Jyväskylän yliopisto, Monikielisen akateemisen viestinnän keskus